

Література як мистецтво слова є одним із очільних чинників формування соціалізації особистості, спрямування її до ціннісних орієнтацій, на розуміння обґрунтувань і доказів дій того чи іншого представника соціуму.

Художня література — це вид мистецтва, що відтворює дійсність у словесних художніх образах.

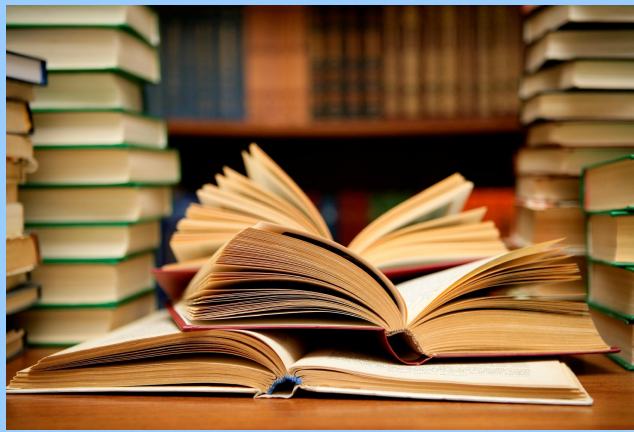
Українська література є одним із важелів впливу на розвиток соціалізації особистості, оскільки художні твори акумулюють універсальність значення, впливу на формування світогляду індивідуума, дозволяють апріорі «облагоджувати», впорядковувати, брати як скерування до дії духовний досвід попередніх поколінь і, вдосконалюючи, трансформувати його в особисту сукупність знань, умінь кожної людини.

Література ставить за мету спонукати підростаюче покоління захоплюватися красою і самобутнім багатством рідної землі, звитяжністю національно-визвольних змагань героїв, їхнім славетним минулим, злетами духу народу, а також захищати світлі набутки нації, продовжуючи традиції роду.

Вивчення української літератури сприяє вихованню любові до народу, його мови, звичаїв, національних традицій, культури, розумінню світової та національної історії, проблем сьогодення.

У становленні соціалізації особистості вагомого значення набуває виокремлення духовного світу індивідуума. У раціональній сфері вбачається виховання національної самосвідомості, ідеалу; на передній план виходить почуття обов'язку, патріотизму, гідності, самоповаги, гордості та честі. Вольовий аспект передбачає дотримання дисциплінованості, організованості та цілеспрямованості.

Осягнення художнього твору повинне бути індивідуальним, а саме: читач має право на власну суб'єктивну оцінку. Зрештою виникають і реалізуються орієнтири правдивості та глибини відображення життя, тактика поведінки, мотивація вчинків і щоденні дії персонажа в творенні добра й неприйнятті зла.

Текстоцентричний підхід — це методика викладання української літератури, яка базується на акцентуванні уваги на текстах різних жанрів та стилів, який допомагає формувати комунікативну компетентність вихованців.

Це побудова занять гуртка «Літературна творчість» на текстовій основі, оскільки саме текст допомагає розвивати мовленнєві навички та вміння. Застосування текстоцентричного підходу на заняттях є важливим елементом соціалізації вихованців, оскільки дозволяє підготувати дітей до життя в сучасному суспільстві.

Завданням є:

- поглиблення понять про природу творчості та теоретико-літературознавчих знань;
- формування професійного інтересу до літературного процесу в усіх його проявах;
- вміння вести спостереження над способами і прийомами художньої майстерності автора;
- виховання самостійного творчого бачення та аналітичного підходу до літературних явищ;
- виховання інтересу до літературного життя;
- виховання поваги до творчого доробку думки, та позиції інших.

Прийоми текстоцентричних технологій:

- рольові ігри;
- творчий переказ;
- створення книжкових рецензій;
- картки з цитатами;
- інтерв'ю з автором;
- інтерактивна дослідницька робота.

При використанні прийомів текстоцентричних технологій на заняттях гуртка вихованцям пропонується:

- втілити роль героїв літературних творів (вигадати діалоги між персонажами або зіграти важливі події з твору). Це допомагає дітям краще зрозуміти персонажів та вивчити їхні мотивації (рольові ігри);
- уривок з вивченого твору української літератури для його розгляду та надання коментарів, додавши власні думки та почуття щодо змісту твору (творчий переказ);
- створити книжкову презентацію. Пропонується прочитати уривок із твору й написати рецензію на цей твір. Діти можуть ділитися враженнями та рекомендаціями;
- прочитати уривок із твору й написати рецензію на цей твір;
- підготувати запитання для інтерв'ю з автором аналізованого твору;
- здійснити дослідження, створити звіти та презентації на основі текстових матеріалів, інтерв'ю, документів тощо.

Дієвим інструментом входження підлітка в соціальний простір є розгляд злочинних ситуацій, які виникають у соціальному просторі, а також любов до учителів, батьків, однокласників, що є прикладом для наслідування.

Сучасна українська література для юнацтва дає чимало матеріалу для соціалізації вихованця та сприяє «відкритому діалогу» між художнім твором і дитиною.

Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості
Гуманітарно-науково-технічний відділ

Текстоцентричний підхід як інструмент соціалізації вихованців гуртка «Літературна творчість»

Лариса ЖИЖЧЕНКО,
керівник гуртка
«Літературна творчість»